

PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Semi-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 2, Ont., Canada.

LIAUDIŲ BALSAS

LIAUDIŲ BALSAS
Kanados Lietuvių Du-šyk Savaitinis Laikraštis, Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoje, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 2, Ont., Canada.

Kanados Lietuvių Žmonių Laikraštis

Nr. 438

PENKTADIENS, GEGUŽES 11, 1918, TORONTO, ONTARIO

METAIX

APSUPTOS ANGLIJOS IR FRANCIJOS ARMIJOS STENGIASI, KAD KAIP NORS PASILIUOSUOTI

Bet Tikrai Vienas Uostas Bepaliko Santarvininkų Rankose; Maža Viltis Išgelbėti Nors Dalį Apsuptų Kareivių

LONDONAS, Geg. 30. — Apsuptos Anglijos ir Francijos jėgos šiaurinėje Francijoje ir pietvakarinėje Belgijoje stengiasi kaip nors pabėgti. Orlaivių ir karo laivų ugnies priedangos trukia link Dunkirk, vienintelio uosto santarvininkų rankose, bet maža viltis, kad būtų galima nors dalį išgelbėti.

Karo laivai stengiasi apginti, bet vokiečių orlaivių atakos ant karo laivų ir kariuomenės evakuacijai labai sunkina. Vokiečių orlaiviai, išskė aukštai, puola žemyn ir sūdo iš kulkosvaizdžių ir mėtė bombas. Karštai darosi ir karo laivams, kurie mėgina apginti kariuomenės pasitraukimą.

Vokiečių orlaivius atakuoja anglų ir francūzų orlaiviai. Vakar jie numušė 50 vokiečių orlaivių, nepažaidę nei vieno iš savųjų. Anglų orlaiviai atakuoja vokiečius, kurie nori užraukti tą mašą visai.

Mūšiai tokie dideli, kad trūktų tokų dar nebūvo. Vienas karininkas apskaičiavo, kad vokiečiai naudoja 2,500 tankų ir 50,000 sunkvežimių kareivių.

Visą padėtį labai pablogino Belgijos karaliaus kapituliacija. Kuomet Belgijos kariuomenė pasidavė, vokiečiai greitai užėmė Belgijos pajūrį ir pradėjo atakuoti Dunkirk uostą.

Kad sulaukyti vokiečius, bėgancius anglų jėgos išsprogdino Yser upės užtvanas ir užlėjo didelius plotus vandeniu.

Anglijos ir Francijos kareivių šiame sektoriuje buvo virš 500,000. Tokį skaičių evakuoti nėra lengva, ypatingai kuomet tik vienas uostas ir baisiai atakuojamas iš visų pusių.

SIS ZEMLAPIS PARODO, kaip vokiečiai apsupo virš milijono santarvininkų kariuomenės. Belgijos karalius Leopoldus kapituliavo, santarvininkų kariuomenės padėtis dar daugiau pasunkėjo. Tamsesnės vietos reiškia vokiečių užimtas. Taip frontas stovėjo geg. 28 dieną. Dabar vokiečiai tą plotą visai baigia rausti.

Belgijos Karalius Leopoldas Su Armija Pasidavė Vokiečiams

LONDONAS, Geg. 28. — Ši rytą Belgijos karalius Leopoldas, einantis vyriausio Belgijos kariuomenės vado pareigas, pirmė vokiečių reikalavimą ir besąlyginiai pasidavė, įsakymas savo kariuomenės pritraukti mūšius ir pasiduoti.

Spėjama, kad Leopoldas po savo komanda turėjo apie 500,000 vyrų kariuomenės, kurios didžiama paklausė įsakymo ir padėjo ginklus. Bet dalis kariuomenės šio įsakymo nepaklausė. Jie pasikebė karalių Leopoldą išdaviku ir pasidavė santarvininkams tęsti kovą iki galo.

Leopoldas pasidavęs nepašalinamas santarvininkams.

Belgijos premjeras H. Pieltlot paskebė, kad Belgijos karaliaus pasielgimas yra nelegališkas, nes jis padarytas be vyriausybės pritarimo ir ragina savo atsikreipimais į Belgijos gyventojus kovoti iki galo. Jis taipgi pareiškė, kad bus suderinta nauja Belgijos vyriausybė užsienyje, kuri rūpinsis Belgijos reikalais ir ves prieš vokiečius karą.

Anglijos premjeras Čiorčilis, kaip ir Francijos premjeras Reynaudas, savo kalboje amerikiečiams Belgijos karaliaus kapituliaciją, kaip išdaviką, pareiškė, kad nors padėtis yra labai rimta, bet jis esąs įsitikinęs pergale.

Yra palirta, kad Leopoldas santarvininkų pagalba buvo nepatenkintas ir kada pas jį buvo atvykęs Francijos generalinio štabo viršininkas ir vyriausiasis santarvininkų kariuomenės vadas Weygandas, Leopoldas jam

RUMUNIAI APOBLIZUOJA SAVO KARIUOMENĘ

BUCHARESTE, Geg. 30. — Po to, kai praėję savaitę Rumunija skubiai mobilizavo visus atsarginius kariuomenės tarnybai, dabar juos visus vėl paluošuoja iš kariuomenės ir siunčia namo. Dideli būriai vyrų vyksta namo visame krašte. Nekurie rezervistai liko paluošėti tuojau už poros valandų po šiojimo kariuomenėn.

Bucharesto spauda nurodo, kad didina demobilizacija vyksta ir Jugoslavijoje.

Čia manoma, kad po paskutinių įvykių vakarų Europoje, Italija nesivėrs į Balkanus tuojau ir todėl spėjama, kad karo pajėgos yra atšūps.

Santarvininkai Užėmė Narviko Uostą

STOKHOLMAS, Geg. 30. — Sutig Londono ir Berlyno pranešimų patirta, kad santarvininkų kariuomenė šiuo vokiečių jėgas iš Narviko uosto ir apylinkės ir užėmė, vokiečius spausdama toliau, kuriems likusi linki Hündalen.

Narviko užėmė dvykvių lenkų, francūzų ir anglų kariuomenės ir po to, kai joms įvyko išmūsti vokiečius iš Fagdes fjordų, kurie randas pūtinę Narviko dalyje, patį vokiečių iš Narviko pasitraukė Narvike vokiečiai išsitaikė lygi 50 dienų.

Patirta, kad visą kėlį Narvike buvo tik 250 vokiečių kareivių, kurie pajėgė atmušti atakas ir uostą išlykti savo rankose, o apylinkėj būvę tarp 5-7,000.

Tuo patim kartų vanešama, kad 150 Britanijos kareivių, kurie buvo nuo savo dios atkirtę prie Lillehamer, daar pasiekė Švediją, kur liko intensuoti.

Rooseveltas Reikla Jau Dar \$750,000,000 Apsiginklavimui

WASHINGTON, Geg. 30. — Prezidentas Rooseveltas aktyviai vyksta Europoje susikirtimų pareikalav Kongreso paskirti apsiginklavimui dar \$750,000,000. Apat paskirtų \$1,182,000,000.

Generalinio štabo viršininkas gen. G. Marshall pareiškė, kad tokia suma pinigų yra būtina reikalinga, nes Europoje einanti susikirtimai parodė, jog 37 milijonų anti-tankinis kanuolės yra persilpnos ir kad Jungtinėms Valstijoms reikia turėti net 90 milijonų kanuolių ir abeškai sustiprinti visus "apsigynimo" jėgas.

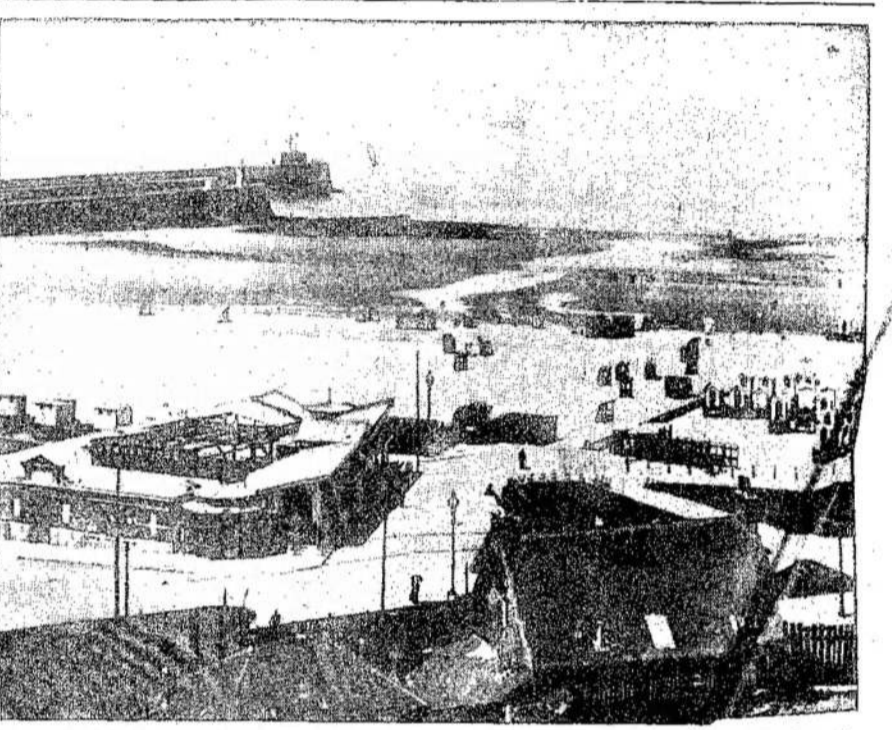
PARVYŠIUS, Geg. 30. — Francijos armijos generalas Henri Bodet karo lauko teismo liko nubaustas želdiens mėnesiams kalėjimo už tai kad naktį jis pasitraukė iš dežuruotojo pareigų.

Kaip tik tą naktį vokiečiai pradėjo savo ofensyvą Sedano srityj ir įsiverė Francijon ties Mense, kur generalas turėjo dežurnoti.

POLICIJA SUĖMĖ ONTARIO FASISTŲ VADĄ

TORONTO, Geg. 30. — Karališkoji Kanados policija, padariusi kratą dviejuose namuose ant Jarvis gatvės ir ofise ant Fleet gatvės, paėmė nemažai antisemitinės literatūros, uniformų, ženklielių ir kitokios medžiagos.

WASHINGTON, Geg. 30. — Amerikos lakūnai nuo dabar galės skristi orlaivius net iki Nove Scotijos.

FRANCIJOS UOSTAS BOULOGNE, kurs nuo Anglijos visi artai. Vokiečiai šitą uostą užėmė, taipgi ir kitus pakraštinius miestus, santarvininkams pasidaro sunku ne tik amunicijos gauti, o ir pasitraukti iš apsupimo.

Sovietai Atsisakė Kalbėti Su Pasiuntiniu, Todėl Cripps Jau Paskirtas Ambasadorium

SAKO SUEVIENYTO VALSTIJOS PER METUS PAGAMINS 500,000 ORLAIVIŲ

WASHINGTON, Geg. 29. — Valstybiniame aviacijos forume buvo numatyta, kad per porą dešėty metų Suvienytų Valstijų orlaivių gamyba bus ant tiek išvystyta, kad per metus bus pagaminama po 500,000 orlaivių.

DEARDOEN, Mich., Geg. 29. — Henry Fordas sako, kad jis galėtų pagaminti po 1,000 orlaivių į dieną River Rouge dirbtuvėse. Užimtų tik 6 mėnesius dirbtuvių prirengimas.

BARONIENE NORĖJO GAUTI PRITAREJŲ TARP FRANCCZŲ

PARYŽIUS, Geg. 29. — Karo lauko teismas nusmerkė ir Vokietiją pabėgusią baronienę von Eimen, kuri mėgino suorganizuoti penktą koloniją tarp aukštų francūzų ratelių.

POLICIJA SUĖMĖ ONTARIO FASISTŲ VADĄ

TORONTO, Geg. 30. — Karališkoji Kanados policija, padariusi kratą dviejuose namuose ant Jarvis gatvės ir ofise ant Fleet gatvės, paėmė nemažai antisemitinės literatūros, uniformų, ženklielių ir kitokios medžiagos.

WASHINGTON, Geg. 30. — Amerikos lakūnai nuo dabar galės skristi orlaivius net iki Nove Scotijos.

LONDONAS, Geg. 30. — IS autoritetingų šaltinių patirta, kad Sir Stafford Cripps paskirtas Britanijos ambasadorium Sovietų Sąjungai, vietoj buvusio ambasadoriaus Seeds, kuris nuo karo pradžios yra sugrįžęs Londonan.

Stafford Cripps yra kariojo sparno Darbo Partijos vadas ir randasi dabar kelyje į Maskvą. Jis buvo siustas kaipo Britanijos pasiuntinys su specialiais įgaliojimais tartis su Sovietų Sąjungos vadais "prekybiniais kalais."

WEL PARDEDA VEIKTI POVANDENINIAI LAIVAI

VIGO, Ispanija, Geg. 30. — Penkiolika jūreivių žuvo, kada submarinai užpuolė santarvininkų palydovą, kuris lydėjo Britanijos tankinį laivą Teleną — 7,406 tonų, ir Francijos prekinį laivą Maria Josefa — 5,000 tonų.

ABU LAIVAI ISTORPEDUOTI IR NUSKANDINTI VAKARINĖS ISPANIJOS VANDENYSE

Abu laivai istorpeduoti ir nuskandinti vakarinės Ispanijos vandenyse apie 40 mylių nuo kranto. Teleną gabeno 10,000 tonų aliejaus, o Maria Josefa 5,000 tonų javų.

TUO PATIM LAIKU, TAIPGI ISPANIJOS VANDENYSE, LIKO ISTORPEDUOTAS IR NUSKANDINTAS ARGENTINOS PREKINIS LAIVAS URUGUAY — 3,425 TONU, GABENS KVEIČIŲ KROVINĮ J ANTERPVA. VOKIEČIAMS UŽPUOLUS BELGIJĄ, LAIVO KRYPTIS BUVO PAKELTA IR JIS ŽUVO PAKELIUI Į KITĄ SANTARVININKŲ UOSTĄ.

MONTREAL, Geg. 30. — Karališkoji Kanados policija suėmė 5 fašistų veikėjus, jų tarpo Maurice Scott, uniformuotų fašistų vadą.

Arcandas sakoma pasislėpęs Laurentian kalnuose. Policija ieško.

TORONTO, Geg. 29. — Pulkininkas Frank M. Lott, Canadian Dental Korpuso komandierius, pareiškė, kad Kanados kareiviai turi 500,000 blogų dantų, arba po 7 blogus dantis kiekvienas kareivis imant aplamai.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS
DRAUGIJOS, IŠEINA DU KARTŲ Į SAVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Mėnesio ir Dvidešimties mėnesių metams \$3.00; pusė metų \$1.50. Visur kitur
metams \$3.50; pusė metų \$1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaides (Money Order) išrašyti Liaudies Balsas vardais

LIAUDIŲ BALSAS

P. O. Station C, Box 1613, Toronto 3, Ontario, Canada.

Asmeniška kreipkitės 6 Denison Ave.

ARMIJOS SU DAUG GENERALŲ

Jūs visi atsimenate koks triukšmas buvo sukeltas visame Kapitalistiniame pasaulyje, kuomet Sovietų Sąjungos valdžios organai praradino keletą aukštųjų Raudonosios Armijos vadų, sugautų suokalbėdams prieš socialistinę šalį. Kapitalistinė ir socialistinė spauda rėkė, kad Raudonoji Armija, palikusi be geriausių generalų, pasidarė niekam naivera. Nežiūrint to, Raudonoji Armija smarkiai supliėkė japonus prie Čenkufengo ir Mongolijoje. Ji taipgi sutrupino Mannerheimo liniją, kuri buvo skaitoma nepralaužiamą.

Visai ką kitą matome su Anglijos ir Francijos armijomis, kurios tu generalų turi labai daug. Vokiečiai lengvai apėjo santarvinius Norvegijoje, taipgi turi pastelkimų ir vakary fronto. O tie vokiečių pasisekimai paeina daugumoje iš to, kad santarvinių valdžios ir armijų vadovybės padarė nepaprastai svarbių klaidų. Kaip pats Francijos ministras pirmininkas Reynaud nurodė, Francijos armijos komanda padarė nedovanotiną klaidą. To pasekmėje 15 generalų, įskaitant ir patį Gameliną, gavo į užpakalį. Anglijos vyriausybė taipgi pakvietė Ironside, generalinio štabo viršininką, pastatydamą jo vieton Ironside padėjęja.

Ar Francijos generalai nesugebėjo, ar jie sąmoningai norėjo priešui padėti, kol kas nežinia. Kas atsitiko su tais generalais, taipgi žinių trūksta. Bet atrodo, kad nekuriama teks susidurti ir su teismu. Žina gandai, kad jie sušaudyti.

Bet tos klaidos, kurias padarė generalai, ne viskas. Tai tų klaidų, kurias padarė Anglijos ir Francijos vyriausybės. Pirma klaida, jeigu galima tuos darbus vadinti klaidomis, buvo padaryta tuomet, kada buvo leista japonams užimti Mandčuriją. Paskui jos vėl viena pasikuli. Buvo klaida, kada Anglija ir Francija leido musuliniui užimti Etiopiją. Buvo klaida leisti musuliniui ir Hitleriui laimėti Ispaniją. Buvo klaida leisti Hitleriui užimti Austriją ir Čekoslovakiją. Buvo klaida leisti musuliniui pasigrobtį Albaniją. Tai, kas kapituliacija sekė kapituliaciją iki Hitlerio imperija virto gelme faktorium. Iš pavojingiausių klaidų buvo atsisakymas sudaryti galingą bendrą frontą prieš agresorius, kuri pasūlė Sovietų Sąjungoje. Kanterburio dekanas sako, kad jei ta sutartis būtų buvusi pasirašyta, būtų išvengta karo. Tiesa, dabar nusiskubino Maskvon Anglijos pasiuntinys Stafford Cripps, bet dabar jau vėlu. Argi Sovietų Sąjunga dabar sutiks traukti iš pėčiaus tokius karštus kaštanus?

Bet mes galime būti pasirengę girdėti dar daugiau kapituliacijų. Pavyzdžiui, Belgijos karalius jau kapituliuo. Kas bus sekantis, sunku pasakyti. Jeigu santarviniškai neuždus skaudaus Hitlerio smūgio, tai gali atsitikti. Tiesa, kas keistai atrodo ir su Francija. Nežiūrint to, kad Francijos armijos komanda padarė klaidą ir tokiu būdu palengino vokiečiams prasimuoti pro Māžinot liniją, visgi Francijos jėgos labai nenukentėjo. Visi laukė, kada Weygandas išvystys ofensyvą prieš vokiečių rėnkovę, tačiau jos niekas nesulaukė. O kad ji buvo reikalinga, tai negali būti jokios abejonės. Jeigu ta ofensyva būtų buvusi išvystyta laiku, gal ir Belgijos karalius nebūtų kapituliuo.

Štai ku glūdi visi santarvinių nepasisekimai. Tačiau jų vadai ieško kaltininkų tarp žmonių, kurie neatsakomingi už politiką ir vadovybę. Kad ir čia, Kanadoje, ir Suvenyose Valstijose, reaktoriniai silklais ieško penktos kolonos tarp darbininkų, tarp ateivių. Tiesa, yra nazių simpatikų ir tarp darbininkų, ypač vokiečių, bet mes matome, kad iki šiol visą žaig padarė ne silpnai piliečiai ar ateiviai, o patys didieji vadai, vyriausybių galvos ir generalai.

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA

Kadangi Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komitetas ir Kanados Veikiantis Komitetas naujų narių gavimo vėjų pratėsi iki metų pabaigos, ir, tokiu būdu, darbas šios draugijos budavojimui bus tęsiamas ir toliau, reikėtų apie šią draugiją padiskutuoti kiek daugiau. Atrodo, kad ji yra per daug užmiršta, nežiūrint to, kad kultūriname darbe ji stovi priekalyje visų kitų Kanados Lietuvių draugijų.

Sale to, kad ji leidžia naudingas knygas, šios draugijos kuopos atlieka daug kitokių kultūrinio darbo. Paimkime, pavyzdžiui, kad ir parengimus, Toronto kuopa per keletą paskutinių metų turėjo keletą nepaprastai svarbių parengimų. Buvo atskievietos chorą iš Detroito, paskui iš Rochesterio, o dabar iš Montrealo. Šitie keli parengimai buvo didžiausi Toronto Lietuvių parengimai. Tai buvo įdomiausios ir linksmiausios pramogos.

Paimkime dabar tų pačių meno mėgėjus. Dauguma choristų ir artistų yra vokiečių LLD nariai. Daugiausia paramos tiems veikėjams teikia LLD. Net ir keliones į kitas kolonijas daugiausia remia LLD ir jos simpatikai. Tiesa, pašalpinės draugijos irgi prisideda prie kultūrinio darbo, bet jos, būdamos užimtos pašalpinės reikalais, mažiau atydos kreipia į kitus darbus. LLD kitų tikslų neturi. Jos tikslai yra apviečia ir kultūra.

Kiekvienam Kanados Lietuviui ar lietuvei, norintiems veikti kultūros ir apšvietos srityje, nieko nelaukiant reikėtų įstoti į LLD ir veikti joje. Kuomet ši organizacija bus dar didesnė, tuomet bus galima dar daugiau nuveikti. Su laiku ši organizacija galės surengti festivalį, Toronto ar Montreale, ir parodyti nuveiktus darbus, kaip kad anais metais parodė ukrainai.

Draugai ir draugės, atsakomingi už šią draugiją ir jos darbus, kaip kuopose, taip ir aukštesnėse įstaigose, turėtų plačiau apibūdinti šios draugijos darbus. Ties interesusotų dar nepriklaušančius ir vajuos eity daug paskmingiau. Retkia atminti, kad šie metai yra jubiliejiniai. Jau 25 metai kaip ši draugija tęsia savo darbą. Galima būtų daryti trumpas apžvalgas kuopų nuveiktų darbų.

Atrodo, kad karas yra nukreipęs visų atydą į save, todėl yra pamirštame labai svarbius darbus. Reikėtų apie juos atsiminti.

ANGLIJOJ DIDELIS SUSIRŪPINIMAS dėl pavojaus iš Vokietijos parašūtininkų. Valdžia organizuoja tam tikrą apsaugą iš civilių gyventojų. Paveiksle matote keletą piliečių, atvykusių užregistruoti į antiparašūtininkų organizaciją, kuri turinti jau pusę milijono narių.

KĄ KITI RAŠO AR SAKO

O Kas Bus Po Šio Karo?

Žmonių vargo našta, kuri egzistuoja Kanadoje dabartinio metu, buvo paikiui nušviesta šia savaitės Canadian Social Welfare konferencijoje. 1,750,000 kanadiečių — vienas šesťdalis visų gyventojų — gyvena iš visuomenės paramos. Dauguma iš jų yra aukos pereinoto karo ir dviejų ekonominių depresijų, kurios išliko šitą kraštą po pereinoto karo. — Toronto Daily Star.

Šeštos Kolonos Vėlikai Smulkūs Pamatus Vienybę

Pastaruoju laiku per Kanadą perbėgo biazri istorijos bangos, kuri gali atnešti baisius pasekmes taunamam mūsų gyvenimui, jeigu prieš jį nebus visi protingi žmonės.

Šią istoriją kelia ne tik daugelis mažų Hitleriulių — mažų politinių bosių, ambicingų militaristų, policijos ofisarių ir atvirų avantuozistų demagogija.

Jie nori sukelti šovinizmą, ir neapykantą.

Ar imčiųjų davė aukštos vietos, ar ne. Šeštos kolonos grupių organizatoriai mėgina paleisti potvinių reikalų pabrėgtos veiksmų, kuri šios organizacijos visuomenė suvė atmetė kaip primityvi barbarizaciją.

Jie tvarkingai visuomenę sudaro didelį pavojų. Jie nori išsaugoti tokį socialį chaosą, kuriame fašistinis totalitarizmas išgyvai paima galia.

Jų rikšmas yra klaidinančias ir visi neprotingas. Vienu būdu jie šaukia prieš prieš sveltimsalius už trūkdytį kurinčių pastangų, nors už sudarymą Kanados divizijų ir davimų užsakymų del karikių reikmenų atsakominga tik valdžia. Kitu vartu jie reikalauja verstina registruoti visus piliečius, kas yra pirmuoju žingsniu linki regimentacijos ir visų žmonių konskripcijos.

Toks kursymas prie gautinų veiksmų baiminasi sąlygomis nuolatinio rpesio (paenancio iš besitęsiančio socialio nesaugumo), kuri kamuoja šimtus mūsų žmonių. Tarp buvusių karių ir bedarbių, taipgi unijaty vedama skaidymo darbas neva su tikslu sustiprinti judėjimą už demokratiją, paremtą ekonomine lygybe ir žmogaus gerbimu.

Visi nuosirdūs socialio progresu darbininkai priskiriami prie vienos "subversyvių elementų" kategorijos. Nesistengiamą padaryti skirtingą tarp komunistų ir nazių, nors šis kraštas su Sovietų Sąjunga nekariauja ir gventis politinio Britanijos gyvenimo vadų yra pareiškę, kad vyriausia Čemberleno torių klaida buvo atsisakymas susitarti su Rusija.

Paprastas nazių ir sovietų socialio ekonomijos palyginimas

protaujancius žmones gali įtikinti, kad jie yra išvystę iš piktnai atskirų tradicijų ir turi visai skirtingus kelius del žmonijos gerovės.

Bet didžiausia kontradikcija šioj baimėj ir bauginimų kampanijoje yra susaikymas su kurio tie istorikai žiūri į tikslus Kanados darbininkų grupių, kovojančių už šio saugumą sau ir savo šeimoms ir į tikslus politinės klasės, ptturindios jėgų, subegėjimo ir pasos sutikimui žmonių reikalu, laikos ar karo metu.

Jš vienos pusės, atrodo jie agituoja už "tautinę" ekonomiją, kurią vertiant žmoges, atnešti nuo materialy reikalavimų tolimesnių socialy pagerinimų, už galutinę, bet nepauniojaną "tautinį saugumą".

Iš kitos pusės, jie nemato, kad jie taip sąmoningai ar nesa-moningai "baimės psichologijos" kastytojai, prisidengusiais "tutinio teisių gynimo" nuo tikrų įsivaduojamų priešų masę, ko vėlynašiosis pinguočių žigos šioj žatyj taip pageldauj, taip įgaido užbaigimui antikimamsusvėlių demokratinę teik, kurio: dar liko.

Ko tieprievaratos agitatoriai, matomai nesuvedomo užsidedimo apakėti, negali matyti, tai kad jie bys taps aukomis tos visuotinos kontrolės, kartu su tais neakominguais asmenimis, kuri renia juos. Aš manau, kad tikios kontrolės pasekmės, paties Vokietijos žmonių per pastaruosius aštuonus metus, yra visms gerai žinomos, todėl nėra reikalo čia apie jas kalbėti.

Tai toks susimaišymas tarp dabartinių intencijų ir gautinų rezultatų, yra didžiausiu pagyvum leisti tiems demagogams agituoti už fašistinius metodus, su visis jų žiarumais.

Toks kursymas prie gautinų veiksmų baiminasi sąlygomis nuolatinio rpesio (paenancio iš besitęsiančio socialio nesaugumo), kuri kamuoja šimtus mūsų žmonių. Tarp buvusių karių ir bedarbių, taipgi unijaty vedama skaidymo darbas neva su tikslu sustiprinti judėjimą už demokratiją, paremtą ekonomine lygybe ir žmogaus gerbimu.

Po visų šai organizuojamų grupių "vigilantų" ir "naminių sargų", kuriems duodami ginklai prieš įstajymus, jie yra pirmakūniai "smogiančių", kurie padėjo Vokietijoje, jeigalėji troniškai. Užgriami tiesiog vandaliski veiksmu, skleidžiami fantastiški gandai, atvira agituoja už ginkluotus pabrėgtos naudojimą.

Toronto šio savaitės įsistiegti komitetas, pabrėgdams "Šešta

Kolumna" ieškas paramos tarp ekskaretyvių ir kitų piliečių. "Šio komiteto intencija" buvo pranešta, "kvieisti pagarbos vertus piliečių: prisidėti dideliais skaidais, kad išvaikyti ir neduoti ramumo prieš sveltimsaliams, kur tik jų yra, rizikuoti masinini įkalinimu, jei bus reikalas, kad užtikrinti, jog sutingus ir veik mieganti valdžia imsis reikalingų ir degančių veiksmų."

"Mes esame vigilantų komitetas, pristiekęs atakuoti, neduoti ramumo ir sudaužyti prieš sveltimsalių pavojų mūsų tarpe naudojant mums prieinamas priemones. Iki penktakolumnistai pamatys, kad jų padėis ištikimam britikam krašte bus blogesnė, negu kad žyjų Vokietijoje. Taipgi galima pasakyti, kad vyriausias mūsų tikslas yra griežtas internavimas visų aktualių ir numatomų priešų sveltimsalių Kanadoje visam karo laikui."

Šis komitetas, su generalu-majoru Victor S. Williams priėškėje, pirmiau buvo žinomas kaip "generalinis štabas" Kanados Korpuso Asociacijos, Toronto sekcijos. Šiandien vadinamas Patriotinio Veikimo Komitetu. Jo priekalyje stovi pulkininkas K. R. Marshall, pulkininkas leitenantas C. M. Rattan ir J. M. Macdonnell. National Trust Co. vedėjas.

Toronto zonos konferencijoje, kurioj dalyvavo 47 Kanados Legijono skyrių atstovai, buvo išneštas reikalavimas, kad vis suaugę prieko sveltimsaliai būtų internuoti, nežiūrint ar jie jau priėmė pilietybę, ar ne.

"Mes turėtume užrakinti visus tuos žmones internacijos kempėse be jokio išisukinėjimo, o paskui pastatyti jiems klausimus," parosiė pirmininkas ir distrikto komandierius.

Kitoj rezoliucijoje reikalauja registruoti visus sveltimsalius, įskaitant ir atšankančius Suvenyčių Valstijų piliečius.

Buvo priimtas reikalavimas, kad visi prieš sveltimsalių pagala gimimų būtų prasalinti iš visuomeninių įstaigų, taipgi kad būtų suregistruoti visi darbininkai, kartu pažymint, kaip jie stovi finansiniai, "kad būtų galima įtraukti į tarnybą visas jėgas."

Taipgi buvo išneštas reikalavimas, kad karikiški užsakymai būtų duodami tik vietiniams ir kad pirmojo vietoj būtų statomi karo veteraniai, kad imigracija iš kitų šalių, išsiskyrus Britanijoje, būtų visai sulaukiyta.

Hamiltono, po to, kai miesto valdyba priėmė rezoliuciją, reikalaujančią atimti teises iš visų subversyvių elementų, pradėjo formuoti ginkluotas grupes. Kontrolierius A. H. Frame paskelbė, kad jis ima atsakomybę už išdavimų ginklų, paskolintų iš privadių savininkų, visiems, kurie tik nori tarnauti Naminių Sargų Korpusu.

"Mes užregistravome 200 vyrų, 25 automobilis ir 40 šautuvų," pareiškę G. O. McFarlane, registracijos sekretorius.

Prie Beamsvilles ginkluota grupė sudaryta per vieną naktį. "Nariai renkami labai atydziai. Jie turi būti iš britikių tėvų ir britikišy motinų gimę," rašo Hamiltono Spectatorius.

"Jie visi turi po šautuvą, medžioklinį šautuvą ar revolverį ir daugelis iš jų žinomi kaip geri šaudytojai. Sargų organizacijoj yra visi gerai žinomi biazieriai, tik reikia, kad valdžia užgirtų ir leistų mokintis karikiško mušto, tuomet nariai būtų geresnėj pozicijoje patėti armijai ir policijai bile laiku."

Artimame miestelyje, Barton, J. W. Roberts nurodė, kad "ne mažas skaidius austrų ir vokiečių, išvėty iš Hamiltono baimės del silumų priemonių," teliasi į šitą distrikta. Jis pripažino, kad tarp jų yra čekų pabėgėlių, kad "nors jie ir pabėgėliai," jis pareiškę, "je gali atstovauti vokiečių infiltracijos metodu."

"Vokietys yra vokiečių visuomet," Robertsas perėjo. "Vokietys su pilietybės popieriais yra tiek pat pavojingas, kaip ir be popieriu. Pabėgėliai sako jie buvo išvėty, bet, tikėsit, ar ne,

je yra arba su mumis, arba prieš mus."

Kitchenery. Dan Maguire, buvęs Kanados Legijono prezidentas, pareiškę, kad jeigu niekuo nedarys miesto valdyba ar kuris nors kitas autoritetas, tai bus sunku "sulaikyti Legijono narius nuo maršavimo į miestą ir išsklino dalykų į virsų."

"Mes klausim, ar negalėtume įtaisyti sveltimsalių namuose diktafonų," jis dardėjo, "bet provinciale policija nurodė, kad negalima nuteisti žmogaus su diktafonu privodymais."

Tokie judėjimai reikšdami ir vakarinėj Kanadoje. — Arthur Whitaker, Canadian Tribune.

Toks tai šovinizmas kyta po visą Kanadą.

Galima pridėti, kad kiti cina dar toliau. Pavyzdžiui: W. J. Stewart, anai; metais buvęs Toronto miesto majoru, prieš Empire dieną pareiškę:

"Aš negaliu sumanyti geresnio būdo, kuriuomi mes galėtume apvaikšioti Empire dieną, kaip surinkti visas tos knygos kopijas ir visą subversyvi literatūrą ir viešai sudeginti ant aikštės prie City Hall."

Jo minima knyga yra Cry Havoc, laikoma viešuose Toronto miesto knygynuose.

AR ŽINOTE KAD

Vieno keturių motory orlaivio pastatymas kainuoja 350,000 dolerių: vieno kovos orlaivio — 133,000 dolerių; vidutinio dydžio bomberio — 160,000 dol.; trijų colių anti-orlaivinės kanuolės — 40,000 dolerių ir sunkusis tankas — 46,000 dolerių.

Du šimtai tūkstančių britų, įskaitant ir baltųjų kariuomenę, valdo 387 milijonus Indijos gyventojų; kad Indijoje yra tik 11 Britanijos provincijų, o apie 600 "vietinių valstijų," su princiais, maharadžais, nizamais, ir kitokiais vardais pasivadavusių viršininkų.

Indijoje tik 95 asmenys iš kiekvieno tikstančio gyventojų temoka skaityti ir rašyti.

Azijoje yra gyvačių veislių, kurios šokinėja nuo medžio į medį ir todėl vadinamos gyvatėsejų parašūtais. Jų šonkauliai taip išsiplėšia, kad kūnas visiška susiploja ir pasidaro lyg parašūtas.

Amazonės slėnyje gyvena indėnų giminė Vaival, kuri savo papročiais labai primityvi. Tačiau, savo guluus įrengusi labai patogiai supynėse (gamakiose), kurios pakabinotos prie medžių viena virsum kitos. Pagal tos indėnų giminės papročius garbingoji vieta yra apačioje ir ji priklauso motinai, aukščiau miega vyras, o vaikai dar aukščiau.

Suknelę su ilgiausiu "trenu" (žeme besiveikiančia dalim, "uodega") nešiojo Rusijos imperatoriėnė Katryna II per savo iškilmes 1752 m. Petrapilyje.

JAPONAI TURĖ BŪTI AUKŠTESNIO OGIO

Paprastai japonai daugumoje yra mažo ūgio žmonės, bet nuo birželio 1 d. jie nori — nenori turės augti didesniais.

Japonijos seimas priėmė įstatymą, suig kurio lieka privaloma kiekvienam berniukui nuo 9 iki 17 metų amžiaus kūno mankšta. Tas padaryta tuo tikslu, kad kūno mankšta suteiks galimybės mažo ūgio japonukams užaugt aukštais vyrais, tai viena, o antra, užaugt prie kūno mankštos pratimų, bus geriau tinkami kariuomenei.

Bet moterys japonės tvirtina, kad žmogaus ūgis daug priklauso nuo moterų ir todėl jos praveis tyrinėjimą dviejų milijonų jaunų japonių ir ieškos mažo ūgio priežasties.

JEI NORI ŽINOTI KAS DĖSASI PASAULY, SKAITYK LIAUDIŲ BALSĄ

Šarįslyje to įvykiu, Jugoslavijoje aršėtuota 500 vokiečių.

PASTABOS

Croydone, Anglijoj, tūla: Patrick O'Byrne, pardavinėdamas ant gatvių fašistinė spauda, mūško:

"Kuomet vokiečiai ateis, jie parodys, kaip tvarkyti Croydone."

Policija jį nuėmė ir jo namus iškratė. Pan jį rado revolverį, o namuose daug fašistinė ir vokiškos literatūros.

Tekimas jį nubardė viena laivaitė kalėjimo.

Veik tuo pačiu laiku suvarė į koncentracijos kampas (ukstancijos) ninerų, kadangi jos gimė irba Abstraijoj ar Vokietijoje, nežinant, ar jos pritaria fašistams, ar ne.

Juokinga ar ne?

Tas pats ir Kanadoje.

Reakcionieriai šaukia prieš sveltimsalius, nurodinėdami, kad jie gali padėti vokiečiams, nors tikrenybeje retas kuris iš ateivių pritaria naziams.

Tuo tarpu jie tyli apie industrialistus ir kitus ponus, kurie visuomet simpatizavo fašistams ir naziam, aukėjo generolui Frankui didesles sumas.

Kanadoje valdžia atsisakė priliti atgal draugą Zdanovskų, kurs papuošė Franko nelaisvėn bekovodamas prieš tuos pačius nazius, prieš kuriuos šiandien Kanada kariauja.

Šis karas eina tarp vadinamų demokratijų ir nazizmo. Tačiau valdancoji klasė Kanadoje deda visas pastangas, kad suaukinti pažangius jėgas, demokritines teises ir įsteigti fašistę diktatūrą.

Valdancoji klasė veid karą už įsteiginą Kanadoje tokio pat režimo, koks buvo įsteigtas Vokietijoje.

Fašistines gajas organizuoja keldama šovinizmą, atsuktą prieš ateivius. Vokiečiai naudojo žydus.

Daugelį negali įsivaizdinti, kodėl valdancoji klasė, vesdamą karą prieš nazių šalį, turėtų eidi prie įsteiginio fašizmo namie. Bet nors kiek protaujanciam žmogui lengvai pamatyti.

Karas ir pokarinis krizis uarbo žmones įmes į didelį skurdą. Taipgi su laiku panikės ir viros ponų apgavystės. Liaudyje pasiekė negaisteninginimas.

Valdancoji klasė, norėdama ištikrinti silta ateitį, nori dar sudaužyti visas pažangias organizacijas, amaikinti demokratinės teises ir įsteigti savo diktatūrą.

Kapitalistai fašizmo nesumalkins, nežiūrint to, kad šis karas vedamas neva prieš fašizmą.

Kapitalistai nori tik militaring vokiečių jėgų suaukinti.

Jeigu Vokietijoje įsisteigtų liaudieska valdžia, kokia buvo įsisteigusi Ispanijoje, veiktausiai jos nepripažintų o atsisuktų prieš ją.

Todel kova prieš fašizmą negali būti niekiek sumažinta. Jeigu liaudis nebūdės, nekovo prieš savus fašistus, tai Europos laukuose pralietas kanadiečių kraujas už nazizmo sunaikinimą bus veltų.

Kurie sugrįs, ras namie įsteigta vergija.

GINKLAI VIETŲ MUZIKŲ INSTRUMENTŲ

Belgrado, Jugoslavijos, policija nuėmė atvykusius iš Berlyno muzikantus, kada paaiškėjo, kad vietoj muzikos instrumentų, jie vežė paslėpę ginklus.

Muzikantų grupė vyko į ruošiamą koncertan, bet kada šis dalykas paaiškėjo, tai koncertas liko atšūtas ir visiems muzikantams įsakyta tuo jau iš Jugoslavijos išsitraustyti.

Šarįslyje to įvykiu, Jugoslavijoje aršėtuota 500 vokiečių.

Literatūros Draugija Remia Salės Išsigijimo Reikalą

TORONTO. — Sekmadienį įvykusiame LLD 162 kuopos narių susirinkime aptariant draugijos reikalus buvo pabrėžtas ir Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D. pirmos kuopos salės išsigijimo reikalas. Draugas V. Jusaitis, kaip salės pirkimo komisijos narys padarė trumpą atskirėjamą pažymėdamas salės reikalingumą ir pabrėždamas, kad turint savo namą ir salę visi galėsime draugiškai sutilpti ir sugyventi taip, kaip lig šiol, ir paprasė, kad tie Literatūros Draugijos nariai, kurie dar nėra prisidėję aukomis ar suteikę paskolą, tą padarytų dabar. Jis taipgi kreipėsi į kuopą, kad ji irgi šį dalyką paremtų sulig išgalės.

Draugo Jusaitio atskirėjimas buvo visų draugiškai priimtas. Tuoj drg. J. Račys pasižadėjo suteikti 25 dolerių paskolą, nors jis nėra tos pašalpinės draugijos nariu. (Savo penkių dolerių auką jis yra pridavęs anksčiau). Drg. V. Žilinskas, nors jau yra aukavęs penkinę ir paskolinę 50 dolerių, dar pasižadėjo paskolinti 25 dolerius. Draugė Viltrakienė pasižadėjo paskolinti 50 dolerių ir drg. A. Daukantas

25 dolerius. Savoime suprantama, būtų paskolos buvę ir aukų salės pirkimui sukelta desimteriopai daugiau, jei draugai ir draugės nebūtų padarę anksčiau. Beveik visi kuopos nariai yra jau aukavę ir paskolą suteikę nelaukdami šio susirinkimo, kaip pašalpinės draugijos nariai.

Po to dar buvo svarstoma, kuo ir kiek gali Literatūros Draugijos kuopa prisidėti. Kuopa jau yra paaukavusi penkis dolerius, bet šiame susirinkime buvo pasiūlyta dar paaukoti 10 dolerių ir suteikti 75 dolerių paskolą iš kuopos iždo. Pasiūlymas vienbalsiai priimtas.

Tuo būdu šiame kuopos susirinkime salės pirkimo reikalas buvo paremtas 200 dolerių paskola ir 10 dolerių aukų. Draugas Jusaitis padėkojė už tokį draugišką salės išsigijimo reikalo parėmimą išėjo kitur besidarbuodamas tam reikalui.

Be to, LLD 162 kuopa nutarė atskirėpti į visus savo narius ir progresyvius lietuvius ragindama ir prašydama visų salės išsigijimo reikalą paremti visomis išgalėmis.

Istikrųjų, salės reikalas torontiečiams yra svarbiu dalyku. Nuosavas namas su sale, kur visi Toronto lietuviai galėtų suėiti, ruošti parngimus ir tęsti savo kultūrinį darbą, yra nepavaduojamas dalykas. Nėra abejonės, kad nuosavą namą turint Toronte bus lengviau galima vesti apšvietos ir lietuvių vienybės darbą ir tas darbas duos daug geresnes pasekmes, negu bet kada. Be to, nuosava salė suteiks visiems didelį patogumą, smagumą ir malonumą. Todel Literatūros Draugijos 162 kuopos kreipiasi į visus šios draugijos narius ir visus progresyvius Kanados lietuvius, kad kas kuo galėdami prisidėtų prie salės pirkimo reikalo, jį paremtų.

Namas jau yra užpirktas. Jį užpirko ir jį valdys Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D. pirma kuopa. Tas faktas jau rodo, kad namas ir salė stengiamasi įgyti ne dėl kokių asmeninių siekių, bet dėl visuomenės labo. Ir todel visi turėtų suteikti kuo didžiausią savo paramą, kad toji salė kuo greičiau galėtų pradėti tarnauti lietuvių draugijoms ir jų nariams.

Momentas dabar yra labai svarbus. Namas užpirktas, rankpinigiai yra įduoti. Reikia 3,000 dolerių sukelti tuojau, kad ant sutarto laiko būtų galima tą sumą pinigų įmokėti. Jei to nebus galima padaryti, tada draugijai

prisieis už tą namą mokėti 500 dolerių daugiau, arba gali visai netekti savo įduotų rankpinigių.

Iš to jūs galite suprasti, koks yra svarbus momentas. Salės pirkimo komisija darbuojasi ir ji visur randa nuosirdaus pritarimo. Visi tą reikalą remia ir nėra abejonės, kad reikiama suma pinigų bus laiku sukurta. Bet štai kas svarbu. Svarbu, kad prie to namo išsigijimo kiekvienas progresyvis lietuvis prisidėtų, kad jis neliktų užpakalyje kitų. Svarbu, kad kiekvienas lietuvis prisidėtų prie šio taip svarbaus visuomeninio reikalo. Salė tarnaus visuomenei, tad visi turi prisidėti ir dėl salės išsigijimo. Čia dalykas labai aiškus.

Todel Literatūros Draugijos 162 kuopos valdyba sulig susirinkimo nutarimo, ir sulig savo aiškiaus noru ir supratimu, kreipiasi į visus lietuvius prašydama šį salės išsigijimo reikalą paremti kaip galima tvirtiau ir tuojau. Neatidžiokite galėdami savo paramą suteikti dabar. Momentas yra svarbus, reikalas yra didelis.

162 kuopa nuo savęs yra pasiūrysi šį salės išsigijimo reikalą remti dar tvirtiau. Nėgana to, kad jau suteikta 15 dolerių auka ir 75 dolerių paskolos iš kuopos iždo, kuopa pasižada visais galimais būdais šį svarbų reikalą remti visada.

Kuopa turi šio kio tokie turto dabartinėje salėje ir planuoja tą turto leisti naudotis ar devanoti pašalpinei draugijai, kada bus pereinama į naują salę. Be to, kuopa planuoja užleisti savo nekurius pinigų dienas salės išsigijimo reikalui paremti ir visais kitais būdais remti šį svarbų visuomeninį reikalą.

Visuomenė reikale nei vienas neturi atsilikti.

Padėk Montrealiečiams

Šiame susirinkime taipgi buvo nutarta išieškoti viešą padėką Montrealo lietuvių Jaunimo chorui už jo atsilankymą į Torontą ir suruošimą tokio puikaus koncerto ir visoms Montrealo lietuvių draugijoms parėmusioms šį kilnų žygį.

Mes tikimės, kad šis Jaunimo choro atsilankymas Toronte ne tik suartins, j arimesnius santykius surišo tų viejų didžiųjų lietuvių kolonijų naminikus, bet taipgi suartino į laudesnį bendradarbiavimą tarp pašalpinės, taip ir apšvietos draugijas.

Mes aiški, surantame, kad Jaunimo choro vygis nebūtų įvykęs, jei to žygio nebūtų rėmusios Montrealo lietuvių draugijos. Už suteiktą Jaunimo chorui paramą, Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopa reikiama širdingą padėką ir pasižada tokia pat parama paremti Toronto Bangos chorą, kad jis atveityje galėtų tuo patim atsisteisti montrealiečiams.

FRANCOZAI EGZAMINUOJA VOKIEČIŲ bomberio propelerį. Orlaivis išlaskė ir visas puses, kuomet įvyko eksplozija jam n ukritus ir atsimusus į žemę.

vykęs, jei to žygio nebūtų rėmusios Montrealo lietuvių draugijos. Už suteiktą Jaunimo chorui paramą, Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopa reikiama širdingą padėką ir pasižada tokia pat parama paremti Toronto Bangos chorą, kad jis atveityje galėtų tuo patim atsisteisti montrealiečiams.

Kuopos Valdyba

Visuotinas Apmokymas Tolimoje Šiaurėje

Tolimoje SSRS šiaurėje sėkmingai vykdomas visuotinas švietimas. Čia atidaryta 2,390 mokyklų, jų skaičiujė 500 mokyklų — internatų. Nenecū nacionalinėje apygardoje, apmoko 98.3% vaikų. Ostiak-vogulų nacionalinėje srityje besimokiančių skaičius per paskutinius metus išaugo net keturis kartus. Šiaurės tautos gavo vadovėlius, žodynus ir visas kitas knygas, mokslo priemonės savo gimtąja kalba.

Norėdamas paruošti reikalingus mokytojų kadrus šiaurėje, SSRS švietimo komisarijatas suorganizavo Leningrado šiaurės tautų institutą ir nuolatinius metinius kursus. Jeniseiske numatyta atidaryti mokytojų institutą su šiais skyriais: fizikos-matematikos, istorijos, gimtosios ir rusų kalbos bei literatūros.

Sveikatos Skyrius

Dr. J. J. Kaškaučius, 53C Summer Ave., Newark, N. J., USA

Trečiajame gimdymo laipsny daug moteriai gimdyvei padeda tam tikra sunka iš posmagienės liaukos ("pitocin"). Trečiajame laipsny gimtuvės burna vis labiau ir labiau atsidaro. Eina platyn ir visas gimdomasis kanalas. Gimtuvės raumuo ritmingai susitraukinėja, ir atslėdinėja. Čia daug gimtuvės raumeniai padeda toji sunka ir sutrumpina gimdymo laiką. Sekundingiau ir greičiau gimsta kūdikis.

Dėl nuolatinės vitaminių stokos maiste genda visa kūno medžiaga. Silpsta ir genda ir viduriai — skilvis ir žarnos. Jei po truputį gauni vitaminių, bet nepakankamai, tai tau pasidaro viduriuose netvarka. Dingsta apetitas, nesinori valgyti, viduriai esti palaidi arba suklijuję. Permaži esti viduriuose esmingųjų virškinamųjų sunkų. Viduriai pasidaro nepaslančūs, tingūs, silpnai tetrūkčioja, ir maistas netikusiai susigeria į kraują.

Netik viduriuose, atsiranda

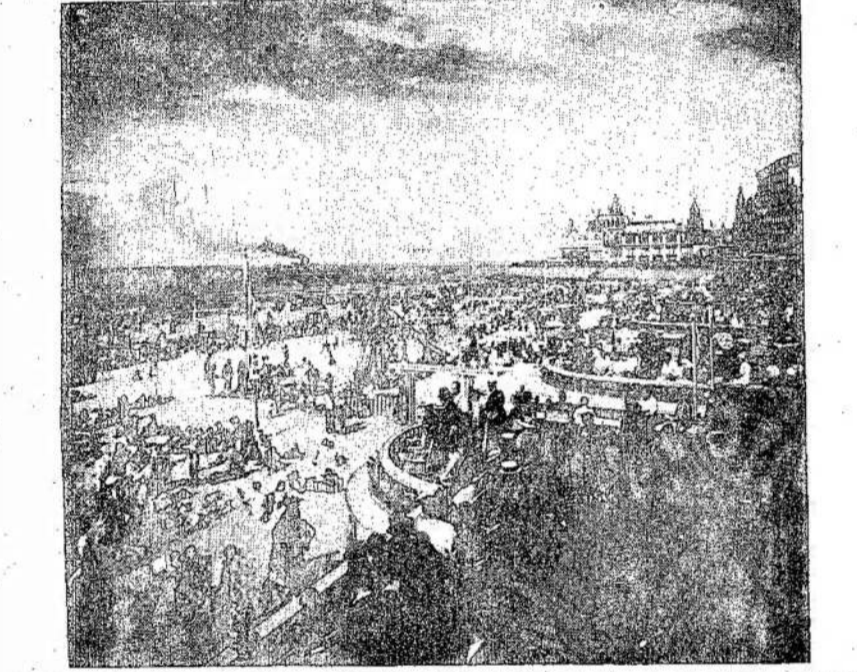
Anadyre organizuojama pedagoginė mokykla, kuri ruoš mokytojus Čukotų krašto mokykloms.

trūkumų ir gretimosiose vietose. Burna pasidaro jautri ir plėvės burnoj išbringsta, įdegimo apimtos. Liežuvis esti skaudus ir patinęs. Skausmo ir įdegimo esti apatinėje žarnoj ir įšeinamoj vietoj. Įgaminai opaičių gyslos apsilpsta ir įsivysto hemorojai.

Visiems šitokiems trūkumams ypač šanti vaistai beveik nieko nera nepadaro. Reikia gyvo, natūralaus neapadinto maisto, su visa gausa vitaminių ir mineralų. Daug padeda ir vitaminių preparatų.

Kai visai apsilpsta virškinamasis liaukos, ypač jų luoba arba žievė, tai visai apsilpsta ir visas žmogus. Išsivysto Adisono liga ("Adison's disease"). Tokiam ligoniu duodama virškinamųjų liaukų žievės hormonų; duodama daug druskos ir daug vitaminių C arba daržovių ir vaisių.

Dešulys yra paini liga, visokio paėjimo. Kai kuriais dusulio nuotikiais ligoniu lengviau pasidaro, kai jam gydytojas su adakta įleidžia virškinamųjų liaukų sunkos. Palengvėjimas tęsiasi ilgiau, jei tos liaukos hormonai esti išstiprinti aliejų.

GRAZUS BELGIJOS UOSTAS IR KURORTAS OSTEND, kuris daug nukentėjo nuo vokiečių bombų laike mūšių. Belgijos karaliai įsakius kariuomenei pasiduoti, miestai aptilo ir vokiečiai pasileido linkul Ostendo ir kitų Belgijos miestų ir uostų.

SENAS VINČAS

VAIDUOKLIS

IŠ ATSIMINIMŲ

(Pabaiga)

— Gerai Viktoras sako, — įsikio gaspadorius. — Pirmo vyro vietoj būdamas, vyro algą gaudamas, nė piemens neatstoji.

— Aš pas tave, vaikai, susiderėjau ne paskui patepionius vaikytis, ne numirėlių galvas kapoti, o laukus arbi, sieną piauti, o kaip?

Gaspadorius norė vyram ir liepė laikyti liežuvis už dantų, bet neiškentęs nepasakęs savo žmonai, ta — mergai, merga — pusmergei, pusmergė — piemeniui ir visą šeimą, apat Viktoro, užgulė juodas baimės debesy. Petriui tą nedėdienį išpuolė pasilikti namus prižiūrėti. Bet jis pirmas išsikubino į bažnyčią. O niekam iš baimės neapsiisusi pasilikti vienam namie, Viktoras liucsnoriai sutiko pasilikti.

Eidamas į bažnyčią Vincas užsuko pas Viktorą, kad sykiu eiti. Bet račes visus namiškius net savo šešėlio bijančius ir dažnojes, kad Viktoras pasileika namie — delse, kol gaspadorius išvažiavo ir jis pasilikio su Viktoru. Iš karto juodu juokėsi net susiriedami, o kada gerai išsiuokė, priėjo prie rimto apsvarstymo bei klausimo, kuo tas visas šposas baigsis?

Viktoras pasijuto labai prasikaitęs, užtraukęs tokią juodą dėmę ant savo gerų šeimninkų namų bei tokią baimę įvare visiems namiškiams. Jis jau nenorėjo tęsti šposus, kad duoti ramybę pamams ir šventą pakajų

mirusiai elgetai. Bet Vincas spyrėsi siekti galutinio tikslo — išvaryti Petrą ar bent sumainyti su juom vietomis. Jis pareikšė.

— Ar tau, broli, patiks ar nepatiks, o aš šį vekarą vėl vaiduokliuosiu!

— Gi tuom tarpu, kada juodu spūtko problema riuo namie, jau visas bažnytkaimis pleškėjo nuo kalbų, kad mirusioji ubagė spūtkuoja Jonų namuose, kad išvedžioja karves iš kūtės, duspa arklus, beldžiasi į duris, vai-toja pelėdos balsu ir kitokius špitogetius išdarinėjanti.

O jau pats gaspadorius, gaspadinė, Petras ir mergos — nerado sau vietos. Kas tik susitiks, tuoj ir klausia:

— Ar teisybė, kad pas jus vaiduokliauja?

— Ar teisybė, kad pareina ta ubagė?

— Ar tik ne badu, Jonienėle, numarinti tą nelaimingą vargšėlę? Tai dabar ir turi. Pareina savo kūno ieškoti ne laiku iš svieto išvaryta dūšele.

— Kam tau rūpintis, kaimyn? Jeigu vaiduoklis namuose, tai vagys arklų nepavogs. Savaini aišku, kad tokios kalbos padidino jau ir taip baimės išplėstas visos šeimos akis. Jie grįžė iš bažnyčios skubėjo, kad tik iki sutemos apsiluobti, visko prisistipuoti, kad sutemus nereiktų išeiti iš stubos. Tik Viktoras, visus ramindamas, pradėjo ginčytis su Petru, kad jam tik akyse taip pasirodė:

— Kodėl aš nieko nemačiau?

Vakare atėjęs Vincas rado visą kaimynų

giedant gavėnės giesmes. Kelias giesmeles pagiedoję, pradėjo kalbėtis. Bet apie spūką bijojo ir prisiminti. Nes Vincas, kaip ir visuo-met, pradėjo juokauti, bet niekas nesijuokė. O merginos kad ir vandė juoktis, tai tas juokas iš prievartos, lijkad mušant kas liepty juoktis. Vincui einat namo, Viktoras jį išlydėjęs vėl bandė peralbėti:

— Duokime tiem posam pakajų, broli. Visi taip išsibauginę, ad ir pro duris bijo išeit. Aš jaučiuosi labai nesmagiai... Net gatavas esu atsiprašyti ir visą teisybę pasakyti.

— Ar tu iš kriesdraustaisi, ar ką? Ar tu nežinai, kad už tof šposą abudu galima atsidurti belangty?

— Ale tu, broli, žiok, kad tai smertelinas griekas taip daryti. Ju tai plėšiaiva šlovę nuo gyvųjų ir nuo mirusių. Sako, jau visas bažnytkaimis apie tai ir-neka.

— O kuris iš mūsų pradėjo? Tu, broli, pradėjai, o iš vakarą baigsiu. Ana, va, po sparų, turir akloję pasikisę. Einu į galvijinę ir lauku į šeinant. Labanakt, broli.

Viktoras atsūrė blogoj padėtyj, o negalėdamas Vincą įkalbėti, kad ir prieš savo norą, prieš sąžinės atnečinėjimą, turėjo baigti pradėtą lošį. Ką gaspadorius, Petras ir Viktoras išėjo iš stubos — švietė tas pats mėnulis, žibėjo takt žvarba, o iš galvijinės išėjo tas pats patponas!

Vitoras nusida nieko nematęs, bet šiuodu jį sulaukė, abatarsi po komanda, persižegnojo ir gaspadorius iš po savo usų išpūtė:

— Viktor. Ai tu nieko nematai?

— O koki vėg judu matote?

— Antai, žiok... Ten eina.

— Kas eina gul sau ir eina, o aš einu gult.

Vaiduoklis kiko už galvijinės kampo, gaspadorius dar rta garsiai persižegnojęs nusiskubino į st. o Petras, susirietęs šale

Viktoro po patalais, suguždėjo:

— Nėpyk, Viktor, kad aš tave pavadinau piemeniu. Ale tai paskutinė čia mano naktis... Nė surišę čia mane neišlaikysite.

— Tai kur mislini eiti?

— Tai vis pasitaikys kur nors vieta. O jei ne, tai po velykų ir traukiu į Prūsus.

— Na, o ką tu sakytum, jei Vincas mainytų su tavim vietomis?

— Jeigu tik Vincas maino ir jo gaspadorius pristoja, magaryčios bus mano..

— Tai ir gerai. Rytoj pašnekėsim su Vincu. Dabar miegok ir nebijo. Velnias tavęs negriebs, o Dievas geresnių turi.

Ant rytojaus, nors pavasario saulutė ir žeme raičiojosi, bet Jonų šeimos akyse, visuomet kampuose vaizdavosi šmėklos. Merginos jei ejo mižti karves, tai Viktoras turėjo stovėti galvijinėj, iki tas darbas buvo baigtas. Petriui griežtai nusitarus išeiti, Viktoras pasiūlė gaspadoriui Petrą išmainyti ant Vincos ir jie visi trys, nuėję pas Vincos gaspadorių, padarė mainus ir šiuodviejų tikslas buvo atsiektas.

Dabar paliko tik pati svarbiausioji problema, tai kaip išprašyti vaiduoklis. Nors abudu dvynei ir bandė įkalbėti, kad tai tik šviežiai mirusios dūšėlė sugrįžo atlinkyti kūno vietą ir daugiau ji nepareis, bet gaspadorius tik kraipė, o gaspadinė, tarsi jam pritardama — lingavo galva.

Galiau už ubagėlės dūšėlę tapo užpirktos mišios, sukviesta kaimynai, parvežta kunigas ir su giesmėmis pašventinta visos triobos. Vakare tie patys kaimynai susirinkę atkalbėjo rožančių, pavalgė, išgėrė porą butelkų degtinės, pasimeldė už ubagėlės dūšėlę ir išsikirstė. Ir išvytas vaiduoklis nebuvelis daugiau ir nepasirodė.

Vienok dvynei, nors ir atsiekę savo tikslus.

Lietuvoje

ISNAUDOJA AUTOBUSO STOCIŲ NESEJUS

Kaunas. — Kai kurių autobusų stočių nešėjai nusiskundžia, kad jie neapdrausti ligonių kasoje, per dieną uždirba po 1-3 litus, o kartais 3 litus uždirba per savaitę.

Nors darbas pripažinamas, tačiau jie įpareigoti nuvažinti autobusų stoteles aktyvūs, paduoti autobusams tepalų, benzino, autobusus prižiūrėti. Žodžiu, kai kurie autobusų nešėjai yra priversti eiti stoteles sergo pareigas, bet už tai jokie atlyginimo negauna.

Atitinkamos įstaigos į šį reikšmingą turėtų atkreipti reikiamą dėmesį.

RUOSIASI TVARKYTI VILNIAUS MIŠKUS

Vilnius. — Vilniaus krašto vyriausybė jau dabar ruošiasi pradėti Vilniaus miškų tvarkymą. Dabar esanti išmėtyti privatūs ūkiniai po valstybinius miškus bus nanaikinti, o jų savininkai bus išskirti į kitas vietas, kuriose jiems bus duota žemės.

Klaidpėdų Neveikia Malūnai ir Spaudžiamieji Ūkininkai

Jau kuris laikas, kaip malūnai neveikia ir miesteliai elektros šviesos neturi. Gatvės tamsios, bet gatvės apšviesti taisybiškai nes lūpęs prie stulpų.

Gyventojams gatvių apšvietimas nėra opus, nes reikalingi esant galimai ir tamsiai pravažiuoti arba praeiti. Visi gyventojai yra be galo susirūpinę, kad malūnai neveikia. Dauguma ūkininkų jau miltų duonai neturi ir sumalti nėra kaip, o apie malūnų gyvulių pašarui nėra ir kalbos.

Ūkininkai duonai gauti kortelių neturi, o duona baigiasi, nusipirkti negauna, ir ūkininkų tarpe duonos klausimas yra opus, ypač kur nemažos šeimos su samdiniams.

Malūnai nustojo veikti, kad nėra anglių, tačiau malūnai veikia dar ir turint anglių tik po keletą dienų į savaitę. Pėkliaavimų miltų visai negauname nei su kortelėmis.

Ivairios baudos yra gana įgriusios, bet kaimiečių taip labai dar nepaliesdavo. Dabar baudų banga jau užgula ir kaimus, nes beveik į kiekvieną didesnę kaimą atvyko žandarai prižiūrėti tvaikos ir bausti gyventojus pinigėmis baudomis už kiekvieną merkinę po 1 RM, o jei tuo pat metu nubaustas nesumoka, tai po keletos dienų gauna jau mokėti po 3 RM.

Pas mus yra tiek visokių gaudų, kad norint juos atsiminti ir išvengti baudos reikia turėti raštelius, ir tai būtų neįmanoma.

Skriaudžia Darbininkes

Kaunas. — Vienas Laisvės al. esančios skiečių dirbtuvės vedėjas į darbininkų atsisakymo knygeles įrašydavo ne faktiškai darbininkų uždarbį, bet žymiai mažesnę. Pavyzdžiui, darbininkės per dieną uždirbdavo 5-7 litus, o į atsisakymo knygeles būdavo įrašoma, kad jos uždirba tik po 3.50 lit. Tuo būdu ši dirbtuvė sudarė sąlygas, kad, atleisdama darbininkes, galėtų mokėti joms mažesnes kompensacijas, o taip pat ir mažesnius mokesčius.

Darbininkes skriaudė ir Laisvės al. esančios viešosios skyrybių 3-vės savininkė. Tos 3-vės darbininkės 1935 m. buvo nustatytos uždarbio normos po 85-95 litų per mėnesį. Kiek vėliau savininkė savo darbininkėms dar

turėjo mokėti ir pabrangimo priedus. Tačiau, kaip išaiškinta, ji net nemokėjo 1935 m. nustatytų normų. Darbininkėms buvo atlyginama tik po 60-70 litų per mėnesį.

Kartini Kooperatyvo Nepasisekimai

Faktiškai kooperatininkai prieš keletus metus įstojo į prekybos kooperatyvą "Uolo", kurį jau spėjo pereiginti visą eilę "drebėjimų" ir sukretimų. Ypač buvo sunku pereiginti jaunam kooperatyvui paskutinį sukretimą, kurio atbasiai pasikartoję prieš keletą dienų Marijampolės apygardos teisme.

Apie netvarką koop. "Uolo" kalbom pradžia padarė dar 1938 m. revizija, kurios metu konstatuota nemaža nenormalumų. Tuo metu kooperatyvo reikalus tvarkė V. Šiaulytis, kurį revizoriai išspėjo žinoti daugiau tvarkos ir pašalinę kooperatyve rastus trūkumus. Deja, V. Šiaulytis tas pastatus nekrypė rimto dėmesio, ir 1939 m. pradžioje antroji revizija ne tik konstatavo, kad buvo nemoatoma nepasiekti, bet ir net už apie 21.150 litų prekių trūkumą. V. Šiaulytis visai mėgino aiškintis ir aiškinti tuos trūkumus, tačiau jo argumentai nieko neįtikino.

Is kooperatyvo vedėjo pareigų jis tuoj pat buvo atleistas, o byla atsidūrė prokuratorių. Koop. "Uolo" sunkiai pereigino šitą sukretimą, tuo labiau, kad V. Šiaulytis nepripažino kaltu ir įrodinėjo, kad trūkumai kooperatyve atsirado ne iš blogos valios, bet per neapsižiūrėjimą. Kooperatyvas buvo išplėtas veikimą, prekyba buvo jame gyva, o tarnautojų maža. V. Šiaulytis kelis kartus kreipėsi į valdybą, prašydamas padidinti tarnautojų skaičių, tačiau valdybė pro pirštus pažūrėjo į tuos prašymus. V. Šiaulytis pasitokėjo savo klientais ir nemažai išdavęs prekių, nepaaidamas laiku pakvitavimų. Taip vienas prekybininkas paėmęs net 95 maišus, o kitas — 15 maišų cukraus, tačiau, deja, tie asmenys tvirtina, kad jie cukraus be rastelių neėmė, o už paimtą cukrų atsiseis.

V. Šiaulytis gynybas adv. Krauskas palaikė šitą versiją ir prašė kaltinamąjį išteisinti arba nubausti sąlyginai.

Apygardos teismas V. Šiaulytį pripažino kaltu ir nubaudė 1 1/2 m. sunk. darbų kalėjimo. V. Šiaulytis turėjo būti sumintas vietoj, tačiau, garantavus už jį turu, jis paliktas laisvai ir bylą apeliuosiąs aukštesnėn instancijon.

TVPS AMATININKŲ DRAUGIJA

Ligi šiol amatininkų socialinio draudimo reikalų nebuvo kam patvirtinti ir padaryti reikiamų

sūlymų bei sprendimų. Pastaruoju metu šiuo klausimu, amatininkų socialinio draudimo, pradėjo rūpintis Amatininkų korporacija, kuri jau Vidaus reikalų ministeriją painformavo, kaip turėtų būti sprendžiamas savarankiškų amatininkų socialinis draudimas ir jo įgyvendinimas.

Savarankieji amatininkai socialiniu draudimu, kuris ir juos paliesta, yra labai suinteresuoti ir jo laukia.

DVIJŲ MĖNESIŲ LAIKOTARPIJE IŠLEISTA 124 LEIDINIAI

Kaunas. — Šių metų sausio ir vasario mėnesiais suregistruoti 124 leidiniai (knygos ir brošiūros), išspausdinti įvairiose Lietuvos spaustuose. Jų tarpe 104 leidiniai lietuvių kalba, 5 lietuvių ir lenkų, 3 lietuvių ir prancūzų, 1 lietuvių ir rusų, 1 lietuvių ir vokiečių, 1 lietuvių ir žydų, 55 lenkų kalba, 2 rusų kalba, 1 hebrajų kalba ir 1 žydų kalba.

Praėjusiais metais per tą patį laiką buvo išleista 117 knygų ir brošiūrų. Kaune per tą laiką išleista 83 knygos, Marijampolėje 28, Vilniuje 3. Panevėžyje 2, Kretingoje 1, Vilkaviškyje ir Kėdainiuose po 1.

Nelegalės Veinės Pasekmės — Dvi Gyvybės

Kaunas. — Prieš savaitę laiko Muravos kaime peilio smūgiu buvo nužudyta 21 metų amžiaus moteris Veronika Daukšienė. Ji tarnavo viename restorane, kaip pardavėja, gyveno su vyru ir turėjo du mažus vaikus.

Tos žmogžudystės kaltininku buvo įtartas kaimiškas, Teofentas Ivanovas. Anos savaitės gale policija užtikė Ivanovą Rotušės eikščių esančiam "Prieklauskos" restorane begirtaujant. Norint jį sumti, Teofentas Ivanovas peilio smūgiu į krūtinę nusižudė. Nugabentas Kauno m. ligoninė su silpnomis gyvybės žymėmis, Ivanovas mirė.

Is privaciuo kaltininko teko sužinoti, kad Veronika Daukšienė, gyvendama su savo vyru, slapšiomis palaikė artimus santykius su nevedusiu šoferiu Teofentu Ivanovu. Paskutiniu metu Daukšienė susiprato negera elgiantis ir nebenorėjo su Ivanovu bendrauti. Tačiau už tai Ivanovas, kaip apviltas jos meilužis, nužudė. Vėliau, jis, matyt, suprato savo nusikaltimo didumą ir jo nervai neišlaikė — save nusižudė.

Lietuvoje Yra 6,426 Pensininkai

Kaunas. — Pensijų ir pašalpų fondo žiniomis nuo 1922 metų ligi šiol išmokėta pensijų ir pašalpų 86.820,965 litai.

Praėjusiais metais pensijų ir pašalpų fondas turėjo 14,4 mil. litų pajamų ir apie 11,3 mil. litų išmokėjo pensijų ir pašalpų.

1939 metų pabaigoje buvo 6,426 pensininkai: 3,769 civilių

MINISTERIS PIRMININKAS A. MERKYS kalbasi su Sovietų Sąjungos įgaliotu ministru Lietuvai N. Pazdnikovu "Eltos" 20 metų sukakties mišigime 1940 m. kovo 31 d.

Prekybininkai Skaudžiai Išnaudoja Tarnautojus

Marijampolė. — Paskutiniu laiku Marijampolės parautotųjų tarnautojai vėl ima garsiai skųstis pasunkėjusiomis darbo sąlygomis ir nenormaliai mažais atlyginimais. Kiekvieną dieną prekybininkas brangsta, tačiau prekybininkai skųstamies prašais biznio reikalab, ne tiklatai kad reikalauja atlyginimų už darbą, tačiau yra ir tokių, kurie dar sumazina atlyginimus.

Tie kooperatyvų: žemės ūkio draugijos ir "Zagrės" parautotuvėse (tarnautojai) gana gerus atlyginimus. Pav. Z. Ū. draugija tarnautojams moka po 160 litų, o tarnautojų vyrai atlyginimai dar didesni. Kai tuo tarpu yra parautotųjų, kur tarnautojams duodama maistas ir 15-20 litų "kiepinių".

Visi šventų dieną Vilkaviškio apskr. Pilviškių valsč. Kirsnokiškių kaimo gyventojas Pijus Paškauskas atvyko į Kazlų vals. Siabados kaimą aplankyti savo tėvo. Ta proga jis užsuko pas tėvo kaimyną Mauručą, kur rado to pat kaimo gyventoją Juozą Žilionį ir kt. pažįstamus. Ramūs, bičiuliški pakalbiai virto barmiais, ko rezultate P. Paškauskas apstumdė ir peiliu dūrė J. Žilionį, padarydamas mažą žaizdą nugaroje.

Tokio pat karingoj nuotaike P. Paškauskas nuyko ir pas tėvą, nes tuoj pat tėvas atėgo pas Mauručą, šaukdamas pagalbos.

Tėvas užsibarikadavo nuo karingo sūnaus grįžoje, o tasai ieškojo priekabių kieme prie kitų buvusių ten vyrų. J. Žilionis nepakentė P. Paškausko kabinėjimui, nutvėrė gluosnio metą ir tvjojo pastarajam galvon. P. Paškauskas susmuko vietoj, bet paskui pakilo ir pasižalino iš įvykio vietas.

Gydytojas rado, kad sunkiu daiktu į galvą sutrenkė P. Paškausko smegenys ir tuo padarytas jam sunkus kūno sužalojimas.

įstaigų, 1,006 kariuomenės invalidų, 834 Eiliojo karo invalidų, 408 kaimiškų generolų pensininkai, 37 pasigymėję tautininkų aktyveikėjai, 45 ordonuoti kavaleriai ir 33 savivalbių įstaigų pensininkai.

Praėjusiais metais valdiniams bei kankuoras išduota pašalpų apie 200.000 litų.

Taip yra apibūtinami valdiniškai, kurie ir up iš savo riebių algų susikrauna ne mažai turto.

Marijampolės apygardos teismas šitą bylą Juozą Žilionį išteisino.

ZIEMOS ŠALČIAI PADARĖ DAUG ŽALOS SODAMS

Vilnius. — Vilniaus apskrityje, sodininkystės kursų dalyviai aplankė 107 sodus ir apžiūrėjo 3.500 medžių. Rasta, kad slyvos čeresnės ir vyšnios beveik 100% išsalo. Obelių išsalo 40%. Abelnai, šalčiai padarė daug sodams žalos ir tik nedidelis kiekis vaisinių medžių liko nesunaikintas.

Nuo šalčių taipgi skaudžiai nukentėjo ir bitės. Vilniaus krašte iš 9.000 arlių po žiemos rasta 4.000 badaujančių šeimų. Apie 35% bičių šeimų išnyko. Tai įvyko dėl netinkamo bičių užlankymo ir neapsaugojimo nuo šalčių.

Kur Nuvedė Draugus Vienas Pusbonkis

Kaimiečiai Juozas Norvaiša su Vladu Platkausku buvo draugai. Susitūkę, retkarčiais juodu užsukdavo ir į restoraną vienas antrą pavaišinti.

Vienąsyk juodu užėjo į restoraną ir susitarė, kad "fundys" Platkauskas.

Restorane abu gėrė, valgė, bet kai reik užmokėti, Platkauskas neturi pinigų, o Norvaiša nenusileidžia, sako, pasižadėjai, tai ir mokėk.

Platkauskas ir šiaip ir taip atsikalbinėja, bet Norvaiša jį spiria.

Pagaliau draugai suranda kompromisą: Norvaiša sumoka už pusbonkį, o Platkauskas išduoda vekselį. Degtinės pusbonkis 1 litas 75 cent., 25 ct. vekselio blankas, kurį Norvaiša nupirko, tai Platkauskas Norvaišai išduoda 2 litų vekselio blanką.

Kai vėliau Norvaiša pradėjo 2 litų skolos reikalauti, tai Platkauskas visai atsikalbinėjo ir skolos nemoka. Buvę gerais draugais dėl dviejų litų ir susipyko.

Įkadangi 2 litai lyg per mažą pagal vekselį ieškoti, tai Norvaiša blanku užrašė 20 litų ir ieško 20 litų. Bet Platkauskas žino vekselio teises ir prievoles, būtent, kad pagal vekselį negalima ieškoti daugiau, negu iš tikrųjų skolininkas skolingas.

Platkauskas padavė skundą prokurorui. Prasidėjo tardymas, Norvaiša patrauktas tieson ir pasodintas į kaltinamųjų suolą.

Apygardos teismas Norvaišą pripažino kaltu ir nubaudė dviem savaitėm paprasto kalėjimo, bet nuo bausmės atlikimo lygtinai atleido, jei nubaustasis laike vienerių metų nenusikals.

Kirvio Pentimi Norėjo Apginti Šeimos Garbę

Kupškis. — Pupuonių kaime, buvo kuliami ūkininko Balaišo javai. Javus iškilus, talkininkai vėsinos gėrė alų, linksminos.

Kai patalkys baigėsi — visi skirstėsi namo, bet A. Starkus nėjo namo, nes jis meliungis prie Balaišienės. Balaišis jį paraginęs eit namo, bet Starkus rengėsis nakvoti. Už tai Balaišis ant Starkaus taip įpykęs, kad griebęs kirvį ir pentimi savo kaimynui smogė į kaktą. Po to pa-talkio Starkus veik tris metus gydėsi ligoninėje.

Apygardos teismas Balaišį pripažino kaltu ir nubaudė vieneriais metais paprasto kalėjimo, bet nuo bausmės lygtinai atleido, be to, nukentėjusiam iš Balaišo atiteisė 425 litus gydy-mosi išlaidų ir po 120 litų ka-rmet iki Starkus bus gyvas dėl darbingumo nustatymo.

Ir tokiu apygardos teismo sprendimu Balaišis nepatenkin-tas ir padavė Rūmams skundą, prašydamas išteisinti ir civ. ies-kinį atmesti. Starkus taip pat pa-davė skundą, prašydamas paci-dinti civil. ieskinį.

Kilęs Gaisras Sunaikino Lietuvio Namus

BEARDMORE, Ont. — Praeitais savaitės pabaigoje iš penktadienio į šeštadienį naktį užsidegė per karnių drg. A. Damašio namai. Gaisras smarkiai pletėsi ir vos pavyko išgelbėti jų mažametį kūdikį.

Gaisrą užgesinti greitai nepavyko ir namas visai sudegė su visu turtu. Kol gaisro gesintojai susirinko, gaisras persimetė į kitus namus ir visai sunaikino dar du namus ir kitus pastatus. Gaisras padarė 20.000 dolerių nuostolių.

Drangai Damašiai yra draugiški ir progresyviūs žmonės. Liaudies Balso nuolatiniai skaitytojai.

Reikiuku draugams Damašiams širdingą užuojautą.

Kainynas

SANTARVININKAI UZSAKĖ UŽ \$820,000,000 ORLAIVIŲ

Santarvininkų misija supirkimui Jungtinėse Valstijose karo reikmenų iš New Yorko pranešė, kad Francija — Anglija šiomis dienomis davė naują orlaivių užsakymą sumoje 100 milijonų dolerių. Tuo būdu santarvininkai jau yra Jungtinėse Valstijose užsakę orlaivių už \$820,000,000.

Is tu pagyį kaltinai patirta, kad nuo praeciu metų rugsėjo mėnesio Anglija Amerikoje pirkosi 3,100 orlaivių ir 3,000 Fran-cijoj.

Dabar eina pasitarimai dėl užsakymo dar 4,000 orlaivių.

Padavė Apeliacijos Skundą Baiderio Byloje

OTTAWA, Geg. 30. — Nuties-tieji už platinimą anti-karinių atsisakymų H. Baideri. L. Baideri ir A. Saunders padavė apeliacija Apeliacijos Rūmams Ontarijos provincijos.

Conant, Ontarijos generalis prokuroras, sako, kad jis dės vi-sas pastangas, kad jų apeliacija būtų kuogreičiausiai peržiūrėta ir teisejo Chevrier sprendimas patvirtintas. Nes jei byla bus neperžiūrėta tuojau, tai teismui išvykus vasaros atostogoms by-la užstėtas 4 mėnesius.

Teisėjas Chevrier apkalindamas Baideričius ir Saunders komunistiniu veikimu taipgi pas-keipė komunistų partiją nelega-le. Todel Conant taip rūpinasi to teisejo sprendimą patvirtinti ir kuogreičiausiai laiku, nors pa-dototų apeliacijos skunda visai nelicija komunistų partijos pas-kelbimo nelegale.

Apkaltintų išteisinimu rūpina-si Kanados Darbininkų Apsigy-nimo Lyga.

TESIAMAS ANGLIJOS ARMIJOS REORGANIZAVIM.

Anglijos armijos viršininkų perorganizavimas tėsiamas to-liau. Leitenantas-generolas R. H. Haining paskirtas generalinio štabo viršininko Dill padejeju.

Majoras-generolas Paget, komandierius 18-tos divizijos Norvegijoje prie Trondheim, dabar paskirtas vidus kariuomenės generalinio štabo viršininku. Ge-nerolas H. Jackson pašauktas iš atsargos ir jam liko pavesta ko-manduoti vakarų armiją.

Tuo tarpu, kada vyksta ka-riuomenės viršininkų perorgani-zavimas kariuomenėn yra šauki-mi visi vyrai 28 ir 29 metų am-žiaus. Apskaiciuojama, kad šių dviejų klasių vyrai sudarys 600,000 kariuomenės skaičių ir Ang-lijos armijos jėgą padidins iki 3,000,000 vyrų.

BERNE, Geg. 30. — Sveica-rijos kariuomenės teismas nu-baudė armijos kapitoną E. M. Mutterer šešioms motams kalėj-i-mo už tai, kad jį pagavo kopij-juojant militarinius planus.

Pranešimas sako, jog liko ne-irodyta, kad Mutterer yra šnipų ir todėl liko nubaustas už pra-sizengimą prieš kariškus įstata-mus, nes tie įstatymai draudžia planų kopijavimą.

AMBULANSAI AMERIKIECIŲ Raudonojo Kryžiaus ligoninės O stende, Belgijoje, išsako vokiečių orlaiviai sunaikino, užrašdami ligoninės personalą iš 200 asmenų. Už medžių matosi ligoninės pastatai, kuriuose sugriauti visi.

ŠIAIŠIŠKŲ NAMŲDŲ POLICIJA šiuo metu su Montreale policija kiek laiko atgal iškrėtė 13 vietų Montreale ir rado 6 sunkiai sužeidusius žmones, iš kurių trys mirė, atvykęs bei plaktas. Bet iki šio laiko nebuvo girdėti, kad bent vienas iš jų būtų būtų mirtis. Kadangi, jei ne mirė, ar netgi mirė. Tur būt sąrašas surado labai daug pažeistųjų.

ŠIAIŠIŠKŲ NAMŲDŲ POLICIJA šiuo metu su Montreale policija kiek laiko atgal iškrėtė 13 vietų Montreale ir rado 6 sunkiai sužeidusius žmones, iš kurių trys mirė, atvykęs bei plaktas. Bet iki šio laiko nebuvo girdėti, kad bent vienas iš jų būtų būtų mirtis. Kadangi, jei ne mirė, ar netgi mirė. Tur būt sąrašas surado labai daug pažeistųjų.

Kas Dedasi MONTREALE

Šeštadienio Šeštis Miestas
Šeštadienio 17, 128, 958 Palkūnai

Gegužės 27 d. Montreale miesto biudžetą patvirtė 1940-41 m. miesto biudžetą. Biudžetą patvirtė miesto taryba. Biudžetą patvirtė miesto taryba. Biudžetą patvirtė miesto taryba.

Su bedarbiais pašalpy teikiama irgi negeresnė istorija. Šių metų biudžete bedarbių pašalpy išlaidų numatyta. Apie tai miesto viršininkai per spaudą pareiškė, kad jeigu reikės šiais metais bedarbių šelpiti, tai tam tikslui teks užtraukti naują \$4,500,000 paskolą.

Ar miesto gyventojai gali sukurti su tokiais viršūninkų planais, jei klausimas, kurį reikia gerai padiskutuoti. Padiskutuoti, kaip dabartiniai miesto viršininkai nesirūpina miesto ir jo gyventojų reikalais, bet kapitalistų interesams tarnauja. Jie krauna nuo didesnę mokesčių našą ant miesto gyventojų pečių ir tuomi stumia ir didesnę neturta daugelį miesto gyventojų. Jie kas metais išmoka po kelis milijonus dolerių vien piliečiams kapitalistams už jų suteiktas miestui paskolas. Tie ponai, kurie suskolinio miestui tuos 280 milijonus dolerių, jeigu jiems sumažintų per pusę palūkanų mokėjimą arba ir visai nemokėtų, tai jie vistiek nebadautų, nes jie nepaskutinį tikslą ar gal ir milijoną išleisdė. O jeigu nors per pusę sumažintų palūkanų išlaidas, tai už tą sumą (pusė iš \$17,428,952) miesto reikalams daug padėtų. Jei skirtų tokią nuolūkanų išmokėjimo sutauptyta suma del pokyčių statymo, tai kiekvienais metais galėtų pastatyti po apie 90 naujų mokyklų, kurių kiekvienai galėtų išleisti po apie \$100,000, arba galėtų pastatyti apie 900 naujų gyvenamųjų, skaitant kiekvieną po apie \$10,000. Tas viskas labai ir labai reikalinga miestui ir jo gyventojams, o dabar kada taip raginama taupyti, tai miesto viršininkai turėtų persiminti tą propagandą ir nors per pusę nukirsti išmokamas kapitalistams palūkanas. Kapitalistai gaudami art. \$9,000,000 į metus iš mūsų mies-

to nemirtų badu, o miestai ir jo gyventojams taigi būtų nauda.

Kalbės apie suvaldytą pelnagrobį jau laikas pakeisti veiksmais. Jei miesto viršininkai nepersima taupymo propagandą, tai gyventojai turime susirūpinti, kad pastatytus tokius viršininkus, kurie mokėtų ir žinotų, kur ir kaip taupyti dėl miesto ir jo gyventojų naudos, o ne dėl saulės kapitalistų.

Nesugaujamas Žmogūtyls "Pasiūtęs Mėsininkas"

Jau šie metai, kaip Jungtinės Valstijos gaudomas vienas žiaurus žmogūdylis, kuris dėl savo žiaurumo pramintas "Pasiūtęs mėsininkas", bet vis nepagaunamas. O tas "pasiūtęs mėsininkas" per tą laiką padarė jau 25 žmogūdytės.

Jis pasigavęs savo kūną peliu nužudė, lyg kokį gyvulį ir kūną supiaustęs į kelias dalis sudeda kokian nors bakšan ar mašian ir kur nors paleikia. Iš užmūstųjų tik tris asmenis pasisekė policijai išaiškinti, kas jie buvo, nes žmogūdylis visados nužudytojo galvą taip kur nors paslepia, kad jos policija jokiū būdu nesuranda.

Pracėia savaitę policija darė kratas fašistų įstaigose ir pas kaip kuriuos jų viršininkus. Laikė kraty, kaip skelbia didiapiai, policija pririnkus aštuonius trokus fašistinės propagandos medžiagos. Kaip kuriuos vietose darant kratas atrado slaptai pravedančius fašistų susirinkimus, bet jų policija nelietus — tik svasitikas, literatūra ir uniformas pasiečiusi. Net pačius jų vadus paliko laisvus. Atrodo, kad toki valdžios žygiai yra naudojami kaip ir manevrai, kaip ir pasirodymas pasiteisinimo dėl puolimo ant darbininkų progresyvio judėjimo.

Pirmiau sužiniau leido fašistams vystyti smogininkiską veikimą, o dabar, tartum nenorėdami tiesioginiai įsakyti, kad jie per-organizuoti, tai atlieka savotišką manevravimą paliekant laisvas rankas reorganizuoti fašistinį veikimą.

Kaip dalykai vystysis toliau, pamatysime, bet tuo taptu atakos ant fašistų atrodo, kad atakos ant savų draugų.

Pirmas Piknikas

Nežinrūt, kad šiemet vėlyvas pavasaris, bet su piknikais montrealiečiai nesivėlina. Gegužės 26 d. jau turėjome piraną pikniką, kuris skaitomas pavyksiu.

Nors debetūta erdvė ir dienraščių pranešimai apie galimą buvimą lietas daug sulaukė nuo dalyvavimo piknike, bet vistiek keletas šimtų lietuvių susirinko į gamtos išpuoštą Tetreaultville parką.

Pirmaisiais pavasario žalumynais išpuoštas parkas žavėjo visus atsilankiusius. Prie atsilankiusių upo pakėlimo prisidėjo maionus organizacijų narių apsimavimas. Ten viename bufete darbovosi M. L. Sūnų ir Dukerų P. Dr. jos nariai kartu su LLD nariais, kurių organizacijos echnai tuos pikniką. Greta, kitoje bufelėje buvo lietuvių klubo bufetas. Na, o po medžiagos pavėsiuose ir pakrūmiuose per isosą pikniko dieną tęsėsi

Montrealiečiai Pasilaukė Tolinų Svečių

Nuo gegužės 19 d. Montreale pas dd. Mažilus ir Navickus vieši draugas J. Rimkus su žmona, winipegiečiai. Jie atvyko svečiuosna pas drg. J. Rimkus sesutes, bet kartu stengiasi ir organizaciniai pasitaruoti. Drg. J. Rimkus, kaipo Winnipegio lietuvių klubo veikėjas ir geras meno mėgėjas, montrealiečius supažindino su Winnipegio lietuvių atšiekimais ir su šios meno mėgėjais apsimaino veikalais beprisruošdamas prie sezoninio sezono veikimo kalėse prie veikaly perstatymo scenoje. Apart interesavimosi veiktalais ir meno mėgėjų veikimo patyrimų apsimainymo, drg. J. Rimkus stengiasi kuo daugiau išpažinti ir bendrą lietuvių darbininkų judėjimą ir to judėjimo patyrimus pernešti į savo koloniją, taigpi negaili laiko supažindimui ir su winipegiečių organizaciniais patyrimais.

Draugai Rimkai ruošiasi apiešti Montrealą šios savaitės pabaigoje (geg. 31 d.). Jų atsilankymas į Montreala

yra ne tik jo sesutėms ir švogeriams malonus, bet ir daugeliui montrealiečių, su kuriais jis mus teko susipažinti.

Gegužės 24-25 ir 26 d. lankėsi Montreale visa pusė tuzino tontiečių. Tai draugas Morkis su žmona, jų sūnus Antanas, dukterė Birutė ir Morky žentas, taipgi Jul. Valnait. Draugai Morkiai lankė ir pas savo sūnus, kurie Montreale nemena atblarė duonos ir pyragaičių kepyklą o J. Valnait pas savo draugus, bei pažįstamus, su kuriais jau keletą metų buvo nesimatę.

Jų atsilankymas buvo laukiamas ir malonus ne tik dd. Jonui ir Bilpui Morkiams, kurie buvo pasidgę savo tėvų brolio ir sesutės, bet ir daugeliui montrealiečių buvo malonu pasimatyti, pasikalbėti ir pasitari daugeliu įvairiu klausimais, su senais ir nemulstantais kultūriniiu lietuvių organizacijų budavotojais.

Iš Administracijos

Paskutinių poros savaitių laikui gauti nuo skaitytojų ir rėmėjų laišku porojo, kad draugai supranta, kokia svarbiu momentu mes visi dabar gyvename, bei kokią svarbią rolę lošia laikraštis teikdamas teisingas žinias apie esamą pasaulinę bei karinę situaciją Europoje ar čia Kanadoje. Todėl nepamiršta ir laikraščio, remia sulig savo išgalėmis, kad sustiprinus savą spaudą.

Tai draugas J. Davaičius iš Port Arthur, Ont., atsilaujindamas prenumeratą, rašo: "Draugai! Šiandien rašė \$5.00, kuriuos prašau pasidėti: \$4.00 už prenumeratą ir viena doleri kaip padėką už neatsinaujinimą laiku prenumeratos skiru į laikraščio sustiprinimo fondą."

Draugė M. Raimas iš Waterbury, Conn., U.S.A., atsilaujindama prenumeratą laiške rašė: "Gerb. Tamstos, siame laiške rasite money orderį \$2.50, vertės už prenumeratą ir trijų pasakyti, kad Jūsų laikraštį randu vienu iš naudingiausių ir pamokinačių lietuviško laikraščių. Su pagarba, Mrs. Mina Raimas."

Administracija

Gerbiamieji draugai, Laudienis Halo skaitytojų administracija išsiunčia pareigūnus tiems, kurių prenumeratas jau išsibaigė, tiems priklausanca, kad jau laiku prenumeratas atsinaujinti.

Laiku prenumeratą atsinaujinamas laikraščio skaitoje kelius dolerius, kurie taip būna, kad laikraštį išleides tokiu, kokiū dabar čia, nes laikraščio reikėmams brangsta ir tuomi ekonomical laikraštį silpnina.

Daugelis skaitytojų gavę pareigūnima, kad atsinaujintų prenumeratą, tui je ir atsinaujina, bet yra ir tokių skaitytojų, kurie su atsinaujinimu via užtrūksta ir neaprečia, ar jie netgi ją atnuajinti, bet ar jie randasi toje vietoj, kurion laikraštis čia.

Administracija, negavus nuo skaitytojo atsiliepimo, kad pareiginimų gavęs ir ka mano darant, būna priversta safaikyti laikraštį.

Iš Administracijos

Paskutinių poros savaitių laikui gauti nuo skaitytojų ir rėmėjų laišku porojo, kad draugai supranta, kokia svarbiu momentu mes visi dabar gyvename, bei kokią svarbią rolę lošia laikraštis teikdamas teisingas žinias apie esamą pasaulinę bei karinę situaciją Europoje ar čia Kanadoje. Todėl nepamiršta ir laikraščio, remia sulig savo išgalėmis, kad sustiprinus savą spaudą.

Tai draugas J. Davaičius iš Port Arthur, Ont., atsilaujindamas prenumeratą, rašo: "Draugai! Šiandien rašė \$5.00, kuriuos prašau pasidėti: \$4.00 už prenumeratą ir viena doleri kaip padėką už neatsinaujinimą laiku prenumeratos skiru į laikraščio sustiprinimo fondą."

Draugė M. Raimas iš Waterbury, Conn., U.S.A., atsilaujindama prenumeratą laiške rašė: "Gerb. Tamstos, siame laiške rasite money orderį \$2.50, vertės už prenumeratą ir trijų pasakyti, kad Jūsų laikraštį randu vienu iš naudingiausių ir pamokinačių lietuviško laikraščių. Su pagarba, Mrs. Mina Raimas."

Administracija

Gerbiamieji draugai, Laudienis Halo skaitytojų administracija išsiunčia pareigūnus tiems, kurių prenumeratas jau išsibaigė, tiems priklausanca, kad jau laiku prenumeratas atsinaujinti.

Laiku prenumeratą atsinaujinamas laikraščio skaitoje kelius dolerius, kurie taip būna, kad laikraštį išleides tokiu, kokiū dabar čia, nes laikraščio reikėmams brangsta ir tuomi ekonomical laikraštį silpnina.

Daugelis skaitytojų gavę pareigūnima, kad atsinaujintų prenumeratą, tui je ir atsinaujina, bet yra ir tokių skaitytojų, kurie su atsinaujinimu via užtrūksta ir neaprečia, ar jie netgi ją atnuajinti, bet ar jie randasi toje vietoj, kurion laikraštis čia.

Administracija, negavus nuo skaitytojo atsiliepimo, kad pareiginimų gavęs ir ka mano darant, būna priversta safaikyti laikraštį.

Lietuviškas Kabinetas

P. SUPLEVICIUS

Tačiau supas ir parduoti naujus bėpas ir laikrodžius pels viskų kaly.

812-10 CHATELAINOVK ST. MONTREAL.

Tel: MA. 8477

Dr. J. O. Villeneuve

Venerinųjų Ligų Specialistas

Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują.

Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.

1107 St. Denis St., Montreal

Netoli Dorchester St.

Tel. PL. 9639 Gvs. DC. 5947

J. M. Rosenfeldas

Kalba Lietuviškai

Atlieku visus teismų patarnavimus, paropini pilietybės dokumentus, igaliojimus, morkėjimus ir kt.

88 St. James St. E. Kam. 26 MONTREAL, QUE.

Tel: LA. 1200 120, 2209

Valandos: 4 — 5 po pietų ir subg susitarimus

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turimi savo ligoninė, apgaminuojau ir gydau žvėriais ligas. Darau visuosius operacijas ir prevencinius (X-Ray). Vytauto klinika ir M.L.S. ir D.P.D. nariais pagipata kaima.

201 ST. JOSEPH BLVD. WEST MONTREAL, QUE.

Tel: LA. 4441

Daktaras H. Rosenfeld'as

Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.K.P.D. Gydytojas

KALBA LIETUVISKAI

Valandos: 2-4 val. po piet., 7-8 val. vak. ir subg susitarimus

4539 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

SITU ORLAIUVI GAMINTOJAI BURBANKE, KALIFORNIJČJ, sako, kad štie orlaviiai padaromi iš naujos medžiagos, išskyrus metalines dalis. Ta medžiaga esanti padaroma išmirkus ir paskui sulkyjvus pilnas lentutas iš eglės. Ant galo orlaviis iškėpamas pečluje.

